

Brez sodelovanja v turizmu ne bo prebojnih naložb

Nujen bo uravnotežen razvoj destinacij, k čemur bodo morali prispevati vsi deležniki, ki živijo od turizma.

Vse pogostejši so prizori blatnih rjavih pobočij, po katerih se vijejo beli trakovi prog. FOTO: Leon Vidic/Delo

Maja Grgič

15. 3. 2025 | 05:00

9:03

A+ A-

Idilične podobe zasneženih, v belo odetih smučičšč so zadnja leta ne le v Sloveniji, ampak tudi drugod v naši okolici žal vse bolj redke. Vse pogostejši so prizori blatnih rjavih pobočij, po katerih se vijejo beli trakovi prog iz tako imenovanega kompaktnega, po domače umetnega snega. Tudi

<https://www.delo.si/sobotna-priloga/brez-sodelovan...>

2 / 6

letos ni bilo nič drugače, saj je bila zima precej skopa s snežnimi padavinami. A [obrazi slovenskih žičničarjev letos niso tako zaskrbljeni, kot so bili lani](#). Vsaj del zime je prinesel dovolj nizke temperature, da so lahko uspešno umetno zasneževali proge in s tem rešili smučarsko sezono – vključno z nedavno končanimi počitnicami. Denar, ki so ga v zadnjih letih namenili za vlaganja v zasneževalne sisteme in drugo ponudbo, ki ni vezana le na zimo, je obrodil sadove, ki jih bodo lahko obirali tudi vso poletno sezono.

Advance Capital Partners kupil Unitur z Roglo

Zdi se, da so se slovenska turistična podjetja, ki so bila nemalokrat predmet lastniških manipulacij in slabega upravljanja, v zadnjih letih finančno opomogla in se po dolgem spanju tudi investicijsko prebudila. K temu so jih nedvomno delno spodbudili tudi državne subvencije in posojila SID banke, da so se od naložb, ki so se šteje v nekaj tisočih evrov, opogumili za milijonska vlaganja.

Preoblikovanje smučišč

Eden prvih tovrstnih ciklov so bile naložbe za preoblikovanje devetih slovenskih smučišč v celoletne gorske centre; šlo je za 80 milijonov evrov vredni investicijski cikel v žičniško infrastrukturo in drugo ponudbo. Te naložbe je sofinancirala država. Nekateri centri zdaj ta cikel nadaljujejo, drugi so se vrnili k manjšim korakom. Vsi pa se zavedajo, da zgolj s smučanjem po naravnem snegu ne bo mogoče dolgoročno preživeti in da je treba krepiti obisk v toplejšem

delu leta, za kar pa je treba gostom ponuditi še druga doživetja. To bo smučišča sililo v iskanje modelov za zagotavljanje zadostnih naložbenih sredstev, v kar se bodo gotovo morali vključiti tudi drugi deležniki na destinaciji. [To dokazuje tudi primer smučišča Kope](#), kjer je večina smučarske, nastanitvene in druge ponudbe v lasti podjetja Vabo, kar mu omogoča, da združuje prihodke od vseh dejavnosti na lokaciji in s tem zagotavlja zadosten denarni tok za nove naložbe, ki se v tem pohorskem gorskem centru nadaljujejo s polno paro. Lastnika veta, zakaj: decembra 2023 so na primer imeli 15.800 smučarjev, lani v istem obdobju pa 29.000.

Vlada zrahljala omejitve pri oddajanju hiš in črtala brezplačno vodo v lokalih

Za vse bolj smeje naložbe, ki dosegajo tudi nekaj deset milijonov evrov, se odločajo tudi zdravilišča, igralnice, hotelske družbe in drugi turistični ponudniki. Vlaga se v hotele, bazene, centre dobrega počutja, sončne elektrarne, energetske prenovne, kolesarske steze, digitalizacijo ... Samo pet zgodb turističnih družb, ki smo jih ta teden predstavili v *Delu*, je v zadnjem letu ali pa še bo skupaj izvedlo za 180 milijonov evrov naložb. Ta cikel bo skoraj zagotovo dodatno spodbudila država z novim javnim razpisom za sofinanciranje vlaganj v dvig kakovosti nastanitvenih turističnih kapacitet za trajnostni razvoj turizma v vrednosti dobrih 15 milijonov evrov, za kar je prispelo 19 vlog. Poleg tega napovedujejo še sedem milijonov evrov za razvoj avtentičnih turističnih doživetij ob objektih kulturne dediščine v vzhodni kohezijski

<https://www.delo.si/sobotna-priloga/brez-sodelovan...>

4 / 6

regiji in 15 milijonov evrov za razvoj produktov in turizma v destinacijah. Vlaganja za trajnostno rast turizma spodbuja tudi SID banka, ki je za to od leta 2018 zagotovila za 152 milijonov evrov posojil.

”

Nujen bo uravnotežen razvoj destinacij, k čemur bodo morali prispevali vsi deležniki, ki živijo od turizma, saj bo le tako mogoče zagotoviti zadostna investicijska sredstva.

Preusmerjanje v višjo kakovost

Te številke so gotovo dobrodošle in kažejo na to, da bi lahko slovenski igralci po tej plati vendarle začeli loviti konkurente v regiji, ki že leta v dvig kakovosti turistične ponudbe vlagajo ogromne vsote. »Vlagajo približno deset odstotkov svojih prihodkov, kar je primerljivo z Avstrijo ali Hrvaško v zadnjih dveh letih, pri čemer je treba vedeti, da sta ti državi veliko več vlagali v letih pred tem, tako da mi zdaj počasi lovimo ta vlak,« je nedavno za *Delo* povedala profesorica na ljubljanski **ekonomski fakulteti** dr. Ljubica Knežević Cvelbar. Vlagalo se je sicer tudi prej, a večinoma v nastanitve nižje kakovosti, ki niso prinašale višje dodane vrednosti, ampak le nove goste. Čeprav turizem prinaša približno desetino slovenskega bruto domačega proizvoda, v naši državi žal ne premoremo zbirnih podatkov o naložbah v tej panogi. A vsaj po opazanjih poznavalcev se zdi, da so se te preusmerile v produkte višje cenovne ravni.

To je seveda dobro in sledi usmeritvam strategije razvoja turizma pri nas, katere cilj ni masovno povečevanje števila gostov, kar vodi v prekomerni turizem, ampak privabljanje obiskovalcev, ki bodo pripravljeni za turistična doživetja pri nas odšteti več. Torej v skladu s sloganom *Malo več in veliko bolje*. Slovenija namreč že več let zagovarja usmeritev v tako imenovani trajnostni turizem, ki pri ukvarjanju s to dejavnostjo upošteva tudi interese lokalnega prebivalstva.

Nesorazmerna rast nastanitev

Del tega je tudi načrtovano [omejevanje](#) [kratkoročnega najema v turistične namene](#), ki ga vlada predvideva s predlaganim zakonom o gostinstvu. Sobodajalci temu pričakovano nasprotujejo, kar je razumljivo, saj zdaj s tem letno zaslužijo 175 milijonov evrov, ta vsota pa bi se lahko ob pričakovani projekciji rasti te dejavnosti do leta 2030 povzpela na približno 300 milijonov evrov. Omejitev kratkoročnega najema naj bi pri večstanovanjskih stavbah znašala 60 dni, pri eno- ali dvostanovanjskih hišah pa 150 dni na leto. Zakon hkrati občinam daje v roke žezlo za podaljšanje ali skrajšanje teh rokov. Da je to pristojnost občin, je edino smiselno.

Razlog za to regulacijo namreč niso le vplivi razmaha te dejavnosti na cene in višino najemnin nepremičnin, ampak tudi nesorazmerna rast nastanitev za kratkoročni najem glede na drugo turistično in infrastrukturno ponudbo v kraju, za katero velikokrat zmanjka denarja. Povedano drugače, lokalna oblast bi morala poskrbeti, da je rast turističnih nastanitev usklajena s številom parkirišč, avtobusnih prevozov, številom restavracij, trgovin in zmogljivostmi turističnih zanimivosti.

Ženske zmage skozi moška
očala

Nujno povezovanje destinacij

Študija vpliva kratkoročnih najemov na trg stanovanjskih nepremičnin, ki jo je ministrstvo za gospodarstvo naročilo pri Univerzi Manchester Metropolitan, ugotavlja, da ta dejavnost v težek položaj postavlja prebivalce, ki iščejo cenovno dostopna stanovanja, hkrati pa je v takšnih krajih več hrupa, kriminala in odpadkov, kar povzroča nezadovoljstvo pri lokalnem prebivalstvu. Te ugotovitve se seveda ne nanašajo le na Slovenijo, ampak na kar 25 analiziranih evropskih turističnih krajev. Na nekaterih območjih ugotavljajo celo izseljevanje lokalnega prebivalstva, kar je za turizem slabo, saj gostje želijo avtentično izkušnjo.

Nedvomno smo lahko zadovoljni, da se je naložbeni voz začel premikati nekoliko hitreje, a za preboj na višjo razvojno raven bomo potrebovali več kot le vlaganja v hotele, lepotne salone in kolesarske steze. Nujen bo uravnotežen razvoj destinacij, k čemur bodo morali prispevati vsi deležniki, ki živijo od turizma, saj bo le tako mogoče zagotoviti zadostna investicijska sredstva. Napovedan razpis ministrstva za razvoj produktov in turizma v turističnih destinacijah je dobrodošel, a ne bo dovolj. Ta cilj bo namreč težko uresničljiv brez sodelovanja posameznih krajev v regiji in učinkovitega destinacijskega menedžmenta. V Sloveniji že imamo nekaj dobrih praks na tem področju, zato bi se iz njih lahko tudi kaj naučili.